

Frère Roger van Taizé in 1969

Hoe legt u de band tussen contemplatie en politiek engagement?

Dankzij de contemplatie, de beschouwing kunnen we elke dag weer afstand nemen. Op het vlak van politiek engagement worden wij er vrij door, belangeloos. In die zin is contemplatie onmisbaar voor degene die gewaagde politieke stappen wil ondernemen. Zo kan iemand ervan afzien om zijn eigen ideeën te willen opleggen, om onbewust op eigen roem uit te zijn, om op iets anders uit te zijn dan dienstbaarheid. Voor sommige politici bestaat de verleiding om Christus te gebruiken voor persoonlijke doeleinden. Zij moeten dat zelf doorzien en er zich van losmaken. Door contemplatie kunnen we ons bewust worden van al onze gedachten, zonder dat we ons daarover hoeven te schamen; we krijgen de kans om voor Christus' ogen orde te brengen in onze levenswaarden; en, waar het om een politiek engagement gaat, kunnen we gaan onderscheiden of Christus daarin wel of geen plaats inneemt.

Is er sprake van een politiek engagement van de gemeenschap van Taizé?

Als je onder politiek engagement verstaat de inzet van je hele leven voor de mensheid en meewerken aan de opbouw van de maatschappij, dan hebben wij, wat ons betreft, dit vanaf de allereerste dag nagestreefd.

Hier, in het begin, in 1940, nam ik juist vanuit deze houding politieke vluchtelingen in huis op. En daardoor heb ik in die tijd de grootste spanningen van mijn leven te verduren gehad; temeer omdat ik nog helemaal alleen in Taizé was.

Later, in 1952, toen we met een twaalftal broeders waren, zijn er meteen een paar van hier uitgezonden om het leven van arbeiders te delen, middenin een strijd voor gerechtigheid. En elke keer als ik de brieven lees die me vanuit onze verschillende fraterniteiten gestuurd worden, kan ik peilen hoezeer meerdere van mijn broeders hun leven op het spel zetten.

In Taizé zelf betekent het voor enkelen van ons dat ze al sinds jaren actief betrokken zijn bij de coöperaties en vakbonden in de landbouwsector. Maar ik heb het altijd noodzakelijk gevonden om

onderscheid te maken tussen het lidmaatschap van een politieke partij en de bewuste inzet voor gerechtigheid. Onze gemeenschap bedoelt een gelijkheid van eenheid te zijn, en dat sluit voor ons de mogelijkheid uit om ook nog bij andere groeperingen te horen, zoals bijvoorbeeld een politieke partij. Maar wel hoop ik dat wij altijd bezielde blijven door het diepe verlangen om ons leven te geven voor de ander.

Hoe is het gewelddadig optreden tegen bepaalde personen, dat nodig is in elke revolutie, in overeenstemming te brengen met de opdracht om alle mensen lief te hebben?

In de eerste plaats heb je als mens het vermogen om anderen te overtuigen: proberen om de onderdrukkers te overreden met alle beschikbare middelen, met woorden als het mogelijk is, met lijdelijk verzet... Maar wanneer nu alle overredingskracht tevergeefs blijkt te zijn en als er sprake is van 'een duidelijke en langdurige tyrannie, waardoor de fundamentele rechten van de mens worden aangetast en ernstig schade wordt toegebracht aan het algemeen welzijn' (Paulus VI, *Populorum Progressio*), is geweld dan niet het aangewezen middel om mensen te bevrijden? Wel moet men helemaal gezuiverd zijn van eigenbelang als men tot dit uiterste middel wil overgaan. En vergeet niet: 'Hij die naar het zwaard grijpt, zal door het zwaard omkomen.' Hoe zou ik voor geweld kunnen zijn? Nee, ik weet dat het in strijd is met het Evangelie. Dat leert me dat God in iedere mens aanwezig is en dat daarom ieder menselijk leven gerespecteerd dient te worden. En toch realiseer ik me soms ineens dat ik verbonden ben met jongeren, van wie sommige, als christen, gekozen hebben voor revolutionair geweld. Als de gewelddadige onderdrukking in een maatschappij zover gaat dat er slachtoffers vallen, moet men dit geweld dan niet proberen te smoren door er ander geweld tegenover te stellen? Ik kan deze vraag niet voor anderen beantwoorden, maar ik kan wel in gemeenschap blijven met degenen die tot deze extreme keuze zijn gekomen.

Veel jonge christenen zijn politiek bewust geworden; zal het concilie van jongeren nu ook die weg opgaan?

Al vanaf het begin werd er gewezen op een politieke stellingname ten aanzien van de medemens: 'Zijn leven geven, opdat de ene mens niet meer het slachtoffer is van de ander.' Het lijkt me dan ook ondenkbaar dat het concilie van jongeren geen keuze zou doen met betrekking tot het politieke leven. Als dit zou uitblijven, zouden wij hier in Taizé de zaak niet forceren, maar we zouden wel vragen waarom. Het concilie van jongeren zou in zijn opdracht tekort schieten als het zich niet zou inzetten voor gerechtigheid.

Ik herinner me dat iemand, die op geestelijk gebied een sterke invloed had, grote groepen christenen heeft geïnspireerd tot een politieke inzet voor grotere gerechtigheid. Eenmaal op gang bleek deze niet meer te stuiten en de gevolgen ervan zijn niet te overzien. Johannes XXIII riep in 1962 in een encycliek alle christelijke landbouwers op om deel te gaan nemen aan een proces van 'socialisatie'. Dat was iets volkomen nieuws. Een tijd later, in een andere encycliek, deed hij het voorstel van een 'bestuur op wereldniveau'. En deze tweede intuïtie is als een zaad in de akker geworpen - en de jongeren van nu spannen zich met al hun krachten in om die grond te bewerken.